Vinařský věstník

12
2022

Obsah:

Z domova 2
Nebezpečné potraviny – víno (prosinec 2022) 7
Ze zahraničí 8

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Otevřený dopis premiérovi ze dne 13.12.2022
Společný dopis Agrární komory ČR a Potravinářské komory ČR

V Praze dne 13. prosince 2022

Vážený pane premiére,

v návaznosti na společné jednání prezidia Agrární komory České republiky a Výkonné rady Potravinářské komory České republiky a v souvislosti s jednáním profesních komor dne 19. května 2022 na Úřadu vlády k extrémnímu nárůstu cen vstupů se na Vás dovolujeme opětovně obrátit tímto dopisem s žádostí o termín schůzky s Vámi jako předsedou vlády za přítomnosti ministrů průmyslu a obchodu, financí, práce a sociálních věcí nebo jejich zástupců k problematice stále se zvyšujících nákladů v zemědělském a potravinářském sektoru. Velice si vážíme připraveného zastropování pro všechny typy firem i kompenzací cen energií. Bohužel řada okolních států má ceny energií nebo jejich zastropovanou výši na mnohem nižší úrovni než Česká republika, což v důsledku znamená vyšší náklady pro české zemědělce a potraviináře a jejich menší konkurenceschopnost vůči producentům z jiných evropských zemí. Vysoké ceny vstupů pro prvovýrobce a potravinářské podniky tak ohrožují potravinovou bezpečnost s potenciální hrozbou poklesu na straně nabídky českých výrobků na pultech obchodů a dalšího zdražování potravin, které je v České republice jedno z nejvyšších v Evropě. Výše zmíněné faktory negativně ovlivňují nejen již zmíněné ceny potravin, ale také zaměstnanost na venkově a pestrost krajiny.

Věříme, že se s Vámi v co nejbližší době setkáme a detailně Vás seznámíme s těmito nejpalčivějšími tématy.

Děkujeme za již podniknuté kroky a očekáváme Vaši maximální možnou podporu.

S přáním příjemně prožitých svátků

Ing. Jan Doležal, v. r.

Prezident, Agrární komora ČR

Ing. Dana Večeřová, v. r.

Prezidentka, Potravinářská komora ČR

Vážený pan

prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.

předseda vlády České republiky

Na vědomí:

ministr práce a sociálních věcí Ing. Marian Jurečka,

ministr průmyslu a obchodu Ing. Jozef Síkela,

ministr financí Ing. Zbyněk Stanjura.

ZDROJ: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR

Společnost PGRLF, a.s., otevírá od 1. ledna 2023 program Podpora nákupu půdy

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s., od 1. ledna 2023 opětovně spustí příjem žádostí do programu Podpora nákupu půdy. Kolo programu bude ukončeno nejpozději na konci roku, tj. 31. prosince 2023.

Program Podpora nákupu půdy patří mezi vyhledávané tituly společnosti PGRLF, a.s., a je určen malým a středním podnikům zabývající se zemědělskou prvovýrobou. Poskytnutá podpora je ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení úvěrů poskytnutých podnikatelům v oblasti zemědělství.

„Nákup půdy patří k hlavním nástrojům podpory českého zemědělství a rozvoje venkova. Pro české zemědělce má strategický význam. Proto považuji za důležité, že se nám ve spolupráci s PGRLF podařilo spustit tento program i pro rok 2023 a opětovně zajistit i vyšší podporu, a to až půl milionu korun. Díky podporám ze strany PGRLF se již podpořil nákup půdy o celkové rozloze přes 100 tisíc hektarů," řekl ministr zemědělství, Zdeněk Nekula.

Cílem tohoto programu je zpřístupnění nákupu zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu, jako primárního výrobního prostředku zemědělcům. Podpora se poskytuje v režimu de minimis a maximální výše podpory je korunový ekvivalent částky 20 000 EUR, avšak celková výše podpory de minimis nesmí za libovolné tři po sobě jdoucí účetní období překročit korunový ekvivalent 20 000 EUR.

Žádost o podporu se podává pouze elektronicky prostřednictvím internetové adresy https://zadost.pgrlf.cz. Celé znění pravidel a další informace klienti naleznou na internetových stránkách společnosti na www.pgrlf.cz.

PGRLF, BARBORA ŠENFELDOVÁ

Ministerstvo zemědělství vydalo:

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVOU ZPRÁVU „RÉVA VINNÁ A VÍNO"

https://eagri.cz/public/web/file/714380/Vino_2022_web.pdf

pravidla pro čerpání národních dotací v příštím roce

https://eagri.cz/public/web/file/714449/Zasady_2023_final_7._12..pdf

Globální ceny potravin se v listopadu celkově ustálily

2. 12. 2022 – Měřítko změn světových cen potravinářských komodit zůstalo v listopadu do značné míry stabilní a klesající mezinárodní ceny obilovin, masa a mléčných výrobků vyrovnaly předchozí rostoucí kotace rostlinných olejů a cukru, informovala v pátek Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO).

Index cen potravin FAO, který sleduje měsíční změny mezinárodních cen koše běžně obchodovaných potravinářských komodit, dosáhl v průběhu listopadu průměrně 135,7 bodu, což je zlomek pod úrovní z října. Index je nyní jen o 0,3 % vyšší než úroveň z listopadu 2021.

Index cen obilovin FAO se oproti předchozímu měsíci snížil o 1,3 %, ale ▸

přesto byl o 6,3 % vyšší než před rokem. Světové ceny pšenice a kukuřice se v listopadu snížily o 2,8 %, respektive o 1,7 %, což bylo částečně ovlivněno prodloužením Černomořské obilné iniciativy. Naproti tomu mezinárodní ceny rýže se zvýšily o 2,3 %. Index cen rostlinných olejů FAO se v listopadu zvýšil o 2,3 % a ukončil sedm po sobě jdoucích měsíců poklesu. Mezinárodní ceny palmového a sójového oleje vzrostly, zatímco ceny řepkového a slunečnicového oleje klesly.

Index cen mléčných výrobků FAO se od října snížil o 1,2 %, přičemž světové vrcholy ceny másla, odstředěného a sušeného plnotučného mléka klesly při nižší dovozní poptávce, zatímco ceny sýrů vzrostly, částečně kvůli méně vysoké vývozní dostupnosti z předních producentských zemí v západní Evropě. Index cen masa FAO byl v listopadu o 0,9 % nižší než v předchozím měsíci, protože mezinárodní ceny hovězího masa klesly, neboť zvýšené vývozní dodávky z Austrálie doplnily již tak vysoké dodávky z Brazílie, a to bez ohledu na pokračující silnou dovozní poptávku Číny. Naproti tomu světové ceny všech ostatních druhů masa se odrazily ode dna, v čele s vyššími cenami u ovčího masa. Index cen cukru FAO v listopadu vzrostl o 5,2 %, což bylo ovlivněno silnými nákupy při napjatých globálních dodávkách cukru v důsledku zpoždění sklizně v klíčových producentských zemích a oznámení Indie o nižší vývozní kvótě cukru. Vyšší ceny etanolu v Brazílii také vyvíjely tlak na růst světových cen cukru.

MZE, ODBOR 17120

Ve vládě nevidím vůli, řekl Fiala k možnému snížení DPH u potravin

Ve vládě není podle premiéra Petra Fialy (ODS) velká vůle k zásahům do daně z přidané hodnoty. Ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) k tomu řekl, že u snižování daně na potraviny je riziko, že se nepromítne do poklesu cen. Potraviny v Česku v současnosti podléhají 15procentní DPH, pouze malá skupina produktů, jako je kojenecká výživa a některé mlýnské výrobky, se daní deseti procenty. V poslední době se tak objevují hlasy, zda by vláda neměla tuto daň snížit.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: ČTK, 8. 12. 2022

Průzkum AK ČR: Zemědělcům se letos zvýšily náklady o desítky procent a zavedli úsporná opatření

Tisková zpráva 19. 12. 2022 – Zemědělským podnikům se v letošním roce zvýšily náklady o desítky procent, přičemž růst nastal u všech hlavních nákladových položek jako energie, pohonné hmoty, umělá hnojiva, krmiva pro hospodářská zvířata, pachtovné i v oblasti mezd. Vyplývá to z průzkumu Agrární komory České republiky, který probíhal v letošním listopadu, a zapojilo se do něj 174 podniků. Kvůli vysokým nákladům se zhoršila rentabilita domácí zemědělské prvovýroby a v příštím roce lze očekávat pokračování tohoto trendu.

„Náklady zemědělských prvovýrobců se zvyšovaly takovou rychlostí, že zemědělci nestíhali vymýšlet, na kterých položkách šetřit dříve. Růst farmářských cen, který patří v rámci české potravinové výrobní vertikály k nejnižším u řady komodit, ani zdaleka neodpovídal tomuto raketovému zdražování vstupů. Potvrzují to data našeho průzkumu mezi členy i první odhady souhrnného zemědělského účtu za letošní rok, které vydal v prosinci Český statistický úřad. Ten měří ekonomickou velikost a výkonnost odvětví zemědělství v rámci národního hospodářství a nesvědčí o ziscích českých zemědělců. Ukazuje jediné, a to že produkce českého zemědělství v běžných cenách sice letos vzrostla oproti předchozímu období, ale náklady domácích chovatelů a pěstitelů se zvyšovaly mnohem rychleji, což snižuje rentabilitu tuzemské zemědělské prvovýroby," říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

Třem čtvrtinám podniků, které byly v průzkumu osloveny, se v roce 2022 zvýšily celkové náklady do 50 procent oproti předešlému období. Více než polovina respondentů označila průmyslová hnojiva za položku, u které zaznamenali nejvýraznější růst nákladů. Následovaly náklady na pohonné hmoty, elektrickou energii, krmné směsi, zemní plyn, investice a mzdy. Začaly již také růst náklady na nájem půdy, takzvané pachtovné.

Co se týká nákladů na energie, u dotazovaných se značně lišily vzhledem k různým dodavatelům a individuálním podmínkám smluv, jako je délka fixace. Více než polovině respondentů se zvýšily náklady na energie v meziročním srovnání maximálně o 50 procent. Necelé pětině respondentů vzrostly náklady na energie o více než 100 procent, přičemž některým se zvedly dokonce o více než 200 či 300 procent. Dvě třetiny oslovených uvedly, že nejsou spokojení se státní pomocí s drahými energiemi. Nejčastěji poukazovali na nerovnoměrnost podpory v rámci Evropské unie a příliš vysokou hranici pro zastropování cen energií v České republice, což přispívá k dalšímu ztížení podmínek českých zemědělců na konkurenčním evropském trhu. Agrární komora České republiky a Potravinářská komora České republiky proto vyzvaly v otevřeném dopise 13. prosince premiéra Petra Fialu k jednání.

Následkem obrovského růstu nákladů v zemědělské prvovýrobě přistoupilo podle průzkumu přes 80 procent podniků k úsporným opatřením a stejný počet respondentů v nich plánuje pokračovat i v příštím roce. Podniky mluví o omezování chovů prasat, drůbeže a skotu a pěstování náročnějších plodin, jako jsou například rajčata ve sklenících v zimních měsících. Někteří dále zmiňují propouštění zaměstnanců, úspory energií či omezení nákupu umělých hnojiv, které může vést k úpravě dávkování a snížení výnosů plodin.

„To vše může mít za následek další pokles potravinové soběstačnosti České republiky a zvýšení dovozů potravin ze zahraničí, na což Agrární komora ČR dlouhodobě upozorňuje. V dnešním globalizovaném světě nehrozí v Evropě nedostatek potravin, ale bude to spíše otázka ceny a pro české zákazníky to může zároveň znamenat vyšší cenovou nestabilitu, než s jakou se nyní potýkají na pultech obchodů. Čeští zemědělci neurčují ceny v obchodech a mají omezený vliv i na ceny, za které prodávají svou produkci. Jednoznačně proto odmítáme, že by domácí pěstitelé a chovatelé zdražovali spotřebitelům potraviny," dodává Doležal.

Z průzkumu dále vyplynulo, že některé podniky spatřují v současné situaci příležitost a zvažují pořízení vlastních zařízení na výrobu energie jako bioplynové stanice či fotovoltaické panely, investice do vyšší úrovně mechanizace výroby či do technologií precizního zemědělství.

ÚDAJE O PRŮZKUMU

Průzkum Agrární komory České republiky, který se uskutečnil ve dnech 9. až 30. listopadu 2022, byl zaměřený na růst nákladů v zemědělství v České republice v roce 2022 a očekávání ▸

podnikatelů v zemědělské prvovýrobě v roce 2023. Byl rozeslán členské základně Agrární komory České republiky, která má své zastoupení ve všech krajích. Dotazníkové šetření obsahovalo 28 otázek, z nichž některé byly povinné a některé dobrovolné. Do průzkumu se zapojilo 174 zemědělských podniků. Ve většině případů se jedná o malé podniky (11 až 50 zaměstnanců), které činí 36,8 procenta respondentů. Následují střední podniky (51 až 250 zaměstnanců) s 27,6 procenty, mikro podniky (do 10 zaměstnanců) s 15,5 procenty. Podíl OSVČ činí 14,4 procenta a u velkých podniků (251 a více zaměstnanců) je 5,7 procenta. Většina podniků zapojených do průzkumu se zabývá zemědělskou prvovýrobou a někteří ojediněle zpracováním na různých úrovních a distribucí produktů, přičemž tyto činnosti se překrývají. Zemědělské prvovýrobě se věnuje 171 respondentů (např. pěstitel jablek), dále zpracováním se zabývá 9 dotázaných (např. zpracovatel jablečného koncentrátu) a 6 vyrábí potraviny (např. zpracovatel dětské jablečné výživy), 11 respondentů se věnuje distribuci (např. velkoobchod).

AGRÁRNÍ KOMORA ČR, TISKOVÁ MLUVČÍ BARBORA PÁNKOVÁ

Zemědělci se potýkají s výrazným růstem cen vstupů

19. prosince 2022 – Podle prvního odhadu se produkce zemědělského odvětví v běžných cenách v roce 2022 meziročně zvýší o 17 %. Podnikatelský důchod ze zemědělské činnosti klesne o 5 % a jeho hodnota je odhadována na 25 mld. Kč.

Hodnota produkce z rostlinné výroby za rok 2022 podle předběžných údajů dosáhne řádově 120 mld. Kč, což v meziročním srovnání představuje růst o 15 %. Za růstem hodnoty produkce stojí především vyšší ceny pšenice (+27 %), ječmene (+29 %) a řepky (+19 %).

Hodnota živočišné produkce se očekává na úrovni 65 mld. Kč, což je o 20 % více než v roce 2021, a to díky růstu hodnoty produkce skotu (+33 %), prasat (+18 %) a mléka (+21 %). Vyšší hodnota produkce, podobně jako u rostlinné výroby, je dána zejména růstem realizačních cen.

Největší nákladová položka účtu mezispotřeba je v roce 2022 odhadována na 134 mld. Kč s meziročním navýšením o 25 %. „Tempo růstu zemědělské produkce v letošním roce v porovnání s rokem 2021 bude pravděpodobně nižší než odhadované tempo růstu nákladů spojených se zemědělskou činností. Podle aktuálně dostupných informací lze očekávat zhoršení nákladové rentability zemědělské výroby, a to zejména v důsledku rychlého růstu cen energií, hnojiv, krmiv a dalších zemědělských služeb," upozorňuje Renata Vodičková, vedoucí oddělení statistiky zemědělství a lesnictví ČSÚ.

Náhrady zaměstnancům se předpokládají na úrovni 37 mld. Kč (+7 %) a předepsané pachtovné a ostatní nájemné z nemovitostí 9 mld. Kč (+1 %).

Podle metodiky kalkulace Souhrnného zemědělského účtu je podnikatelský důchod ze zemědělské činnosti, po započtení dotací na výrobu ve výši 35 mld. Kč, aktuálně odhadován na 25 mld. Kč, což v meziročním srovnání představuje pokles o 5 %.

Souhrnný zemědělský účet je sestavován na základě unijní mezinárodně srovnatelné metodiky, popisuje ekonomickou výkonnost odvětví. V případě vybraných položek rostlinné výroby se počítá s hospodářským, nikoli kalendářním rokem. Výsledky prvního odhadu Souhrnného zemědělského účtu za rok 2022 jsou sestavovány na základě dostupných statistických údajů k 30. listopadu 2022 a budou postupně zpřesňovány. Zpřesněné údaje budou zveřejněny 24. března 2023 a 29. září 2023.

Mezinárodní srovnání je k dispozici na webových stránkách Eurostatu, vývoj Souhrnného zemědělského účtu od roku 1998 přináší aktualizovaná časová řada ČSÚ.

JAN CIESLAR, TISKOVÝ MLUVČÍ ČSÚ

Na našem trhu bylo na Martina méně tuzemských hus

V letošním roce se v Česku vylíhlo 139 218 housat, z nichž 129 730 bylo vykrmeno a prodáno na tuzemském trhu. To znamená téměř čtvrtinový pokles oproti loňskému roku, kdy se vylíhlo 182 tis. housat a 167 tis. z nich našlo uplatnění v Česku. „Chovy hus nepříznivě zasáhla epidemie ptačí chřipky v loňském roce, přičemž několik případů se objevilo také letos. Omezit stavy této drůbeže přiměla chovatele také nejistá situace v souvislosti s válkou na Ukrajině, raketově rostoucími vstupními náklady a vysokou inflací. Husy jsou sezonní drůbež, kterou si lidé dopřejí především v období svatomartinských oslav a vánočních svátků. Z toho důvodu museli zemědělci pečlivě zvažovat, zda se jim chovat husy vyplatí," říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

Kvůli zamezení šíření ptačí chřipky byli veterináři nuceni v loňském roce vybít 300 tis. kusů drůbeže po celé zemi. Nakažlivé onemocnění drůbeže postihlo velké producenty hus, jako jsou Rybářství Nové Hrady nebo Farma Rohozenská husa. V letošním roce zaznamenala Státní veterinární správa již 10 ohnisek v chovech drůbeže. Poslední výskyt byl v dubnu, ale v podzimním období může dojít znovu k šíření ptačí chřipky. „Nejdůležitější je především zamezit kontaktu volně žijících ptáků s drůbeží, s krmivem a napájením. Zasíťované výběhy a krmení pod přístřeškem umožňují efektivní prevenci před zavlečením nákazy," uvádí ředitel sekce veterinární Státní veterinární správy Petr Šatrán.

Na striktní dodržování zásad biologické bezpečnosti upozorňují dlouhodobě také Agrární komora České republiky a Českomoravská drůbežářská unie. Volně žijící ptáci představují přirozený rezervoár viru ptačí chřipky a při aktuální podzimní migraci volně žijícího ptactva se nebezpečí přenosu nákazy výrazně zvyšuje. Pro včasné rozpoznání nákazy je nezbytné sledovat zdravotní stav chované drůbeže a vše podezřelé, jako jsou úhyny, snížení příjmu potravy či pokles snášky, neprodleně nahlásit místně příslušné krajské veterinární správě.

„Mohu ujistit české spotřebitele, že tuzemský systém kontrol kvality potravin je natolik důkladný, aby zabránil dodávkám pochybných produktů na trh. Potvrzují to také statistiky Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva RASFF, z nichž vyplývá, že drůbeží maso a vejce vykazují v jiných zemích, především v Polsku, mnohem více pochybení než v České republice. Současně je nezbytné připomenout, že tepelnou úpravou masa a vajec a dodržením základních pravidel hygieny se vir ptačí chřipky spolehlivě likviduje," sděluje předsedkyně Českomoravské drůbežářské unie Gabriela Dlouhá.

Do snížení stavů chovaných hus se promítla také nejistota ohledně odbytu. Prodražuje se chov drůbeže, ceny krmných směsí se meziročně zvýšily o 30 až 80 % a energie zdražily o desítky až stovky procent v závislosti na dodavateli a podmínkách smlouvy, jako je například délka fixace. Současně chovate- ▸

lé mají omezené možnosti promítnout tento růst vstupních nákladů do cen, za které prodávají. Zároveň v souvislosti s vysokou inflací klesá kupní síla obyvatel a tím i počet těch, kteří si v rámci oslav svátku sv. Martina dopřáli tradiční husu se zelím a knedlíkem.

Vloni se farmářská cena tuzemské chlazené husy pohybovala od 200 Kč/kg. Letos došlo ke zdražení o 10 až 20 % a často je již vyprodáno. Místo tradiční husy dávají někteří spotřebitelé přednost kachnám vzhledem k jejich ceně, která je zhruba o polovinu nižší, a menší velikosti.

Každoročně na podzim posiluje dovoz vodní drůbeže ze zahraničí, tedy kachen i hus. Většinu roku tvoří 10 % z celkového dovozu drůbeže, zatímco v listopadu činí podíl vodní drůbeže na dovozu obvykle 20 %. V letošním roce lze očekávat ještě výraznější zvýšení dovozu kachen a hus ze zahraničí.

AGROBASE 11/2022, BARBORA PÁNKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ AK ČR

Výběr legislativních aktualit: listopad – prosinec 2022

Zákon č. 359/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů, upravuje způsob posuzování významné tržní síly a zamezení nekalým obchodním praktikám odběratele s významnou tržní silou v zemědělském a potravinovém řetězci, náležitosti a formu smlouvy mezi odběratelem s významnou tržní silou a dodavatelem a dozor nad dodržováním tohoto zákona. | účinnost od 1. ledna 2023

Zákonem č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů dochází jí ke zpřísnění regulace on-line prodejů, a to především v oblasti uživatelských recenzí, slevových akcí, objednávkového procesu, poskytování návodů ke zboží, reklamačních postupů a řádů, smluv uzavíraných distančním způsobem, zákazu dvojí kvality zboží a povinnosti transparentnosti u on-line tržišť. Úprava obsahuje také konkrétní nároky obětí nekalých obchodních praktik, a to možnost odstoupit od smlouvy nebo žádat přiměřenou slevu z kupní ceny. Podnikatelům, u kterých bude zjištěno pochybení budou hrozit pokuty až do výše 5 milionů korun a zákaz užívání takových smluv, respektive ujednání. | účinnost od 6. ledna 2023

Zákon č. 382/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů zakotvuje mechanismus kontrol jako je například kontrola plnění povinných požadavků na hospodaření nebo kontrola minimálních požadavků pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin. Novelou je dále upravena žádost, kterou se žádá o poskytnutí dotace. Určuje, jak se s žádostí může žadatel disponovat, co dělat při změně žadatele nebo jak se žádost doručuje. Dále je stanoveno, jak následně probíhá řízení o udělení dotace – kdo je účastníkem řízení, jaká je lhůta pro vydání rozhodnutí či jak postupovat, pokud nedojde ke splnění podmínek pro udělení dotace kvůli mimořádné okolnosti. | účinnost od 1. ledna 2023

Zákon č. 366/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, také označován jako tzv. daňový balíček pro rok 2023, novelizuje zákon o dani z přidané hodnoty a zákon o daních z příjmů a k souvisejícím změnám dalších daňových zákonů. Zákonem dochází k navýšení limitu obratu pro povinnou registraci k DPH z 1 mil. Kč na 2 mil. Kč. V souvislosti se zvýšením hodnoty obratu pro vznik plátcovství obsahuje novela i speciální přechodnou právní úpravu týkající se zákonné registrace a zrušení registrace na žádost plátce. Dále dochází ke změně pravidel pro režim paušální daně, především dochází ke zvýšení limitu pro využívání daně z 1 mil. Kč na 2 mil. Kč. Nově budou zavedena tři příjmová pásma, na základě kterých pak bude stanovena různá výše paušální daně, resp. v ní obsažených odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Novela rovněž zavádí daň z neočekávaných zisků, tzv. „windfall tax“ v rámci některých odvětví. Kromě výše uvedeného dále dochází ke změnám v oblasti podávání kontrolních hlášení, tzv. mimořádných odpisů, nabývání majetku od obce a nemovitých kulturních památek. | účinnost od 1. ledna 2023, kromě ustanovení čl. II bodů 2 až 5 a 8 až 10 – účinnost 25. listopadu 2022

Vyhláška č. 401/2022 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2023 stanovuje ve své příloze základní sazby zahraničního stravného v cizí měně pro rok 2023. | účinnost od 31. října 2022

Vyhláška č. 386/2022 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu upravuje uznávání množitelských porostů a rozmnožovacího materiálu chmele a révy a jejich uvádění do oběhu. Stanovuje kategorie a počty generací rozmnožovacího materiálu chmele a révy a jejich označování, podmínky na vlastnosti pozemku a půdy, popřípadě substrátu. Dále se zabývá dalšími souvisejícími záležitostmi jako jsou termíny pro podání žádosti o uznání množitelského prostoru a rozmnožovacího materiálu či postupy při hodnocení množitelských prostorů nebo způsoby vedení evidence při výrobě rozmnožovacího materiálu. | účinnost od 1. ledna 2023

Vyhláškou č. 387/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 218/2019 Sb., o výčtu metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů se mění protokoly pro zkoušení některých odrůd druhů zemědělských rostlin a druhů zeleniny. Seznam protokolů pro zkoušky odlišnosti, uniformity a stálosti odrůd zemědělských druhů se nachází v tabulkách v přílohách této vyhlášky. | účinnost od 1. ledna 2023

WWW.FOODNET.CZ, MGR. JAKUB MÁLEK – MALEK@PLEGAL.CZ A MGR. TEREZA DVOŘÁKOVÁ – DVORAKOVA@PLEGAL.CZ

Informace o novele zákona o ochraně spotřebitele a občanského zákoníku

Dne 6. 1. 2023 nabyde účinnosti zákon č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (ve Sbírce zákonů byl vyhlášen dne 7. 12. 2022). K novelizaci zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“ nebo „ZOS“), a zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“ nebo „OZ“), došlo za účelem transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) ▸

2019/2161, tzv. modernizační směrnice, kterou byly změněny směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/EU a 2011/83/EU; směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 o některých aspektech smluv o prodeji zboží a dále za účelem napravit nedostatky v transpozici starších unijních směrnic. Novela přináší řadu významných změn, jejichž přehled uvádíme níže.

V zákoně o ochraně spotřebitele bude nově vymezen pojem on-line tržiště, pro jehož provozovatele je stanovena rozšířená informační povinnost, aby byla zajištěna dostatečná ochrana spotřebitele související s tímto způsobem prodeje. Spotřebitel musí před uzavřením smlouvy vědět, s kým smlouvu uzavírá a jaké povinnosti má třetí strana a poskytovatel on-line tržiště při současném plnění obou těchto subjektů, a dále zda se na smlouvu uplatní práva spotřebitele vyplývající z evropských předpisů. Důležité je též, aby byl spotřebitel seznámen s parametry určujícími pořadí předkládaných nabídek (tato informace se považuje za podstatnou pro účely posuzování, zda nedošlo k užití klamavé obchodní praktiky).

Nově budou stanovena též pravidla pro zveřejňování recenzí – prodávající bude mít povinnost uvést, jak zajišťuje, aby zveřejněná spotřebitelská recenze pocházela od spotřebitele, který výrobek nebo službu skutečně použil nebo si je zakoupil. Zavádí se též zákaz tzv. dvojí kvality výrobků.

Zvýšenou ochranu pro spotřebitele též představuje možnost odstoupit od smlouvy či požadovat přiměřené snížení kupní ceny v případě, že byl poškozen nekalou obchodní praktikou.

Dále je třeba upozornit na to, že zákon o ochraně spotřebitele pro prodávajícího nově zakotvuje povinnost zdržet se užívání zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách. Porušení této povinnosti je přestupkem. Zneužívající ujednání jsou blíže vymezena v občanském zákoníku.

Namísto povinnosti předložit spotřebiteli písemný návod se stanovuje povinnost poskytnout spotřebiteli návod na trvalém nosiči dat, kterým může být listina, zařízení USB, CD, DVD, paměťová karta, e-mail apod. Naopak za trvalý nosič dat nelze považovat zpřístupnění návodu na internetových stránkách neumožňující uložit návod v jeho nezměněné podobě po určitou dobu. V listinné podobě musí prodávající návod poskytnout, pokud o to spotřebitel požádá a zároveň to není nepřiměřené.

Jednou z nejdiskutovanějších změn, které novela přináší, je povinnost vztahující se k oznámením o slevě. Prodávající bude povinen současně s informací o slevě uvést též údaj o nejnižší ceně, za kterou výrobek prodával v době 30 dnů před poskytnutím slevy. Tato informační povinnost má zabránit tomu, aby byl spotřebitel lákán na slevu, která slevou ve skutečnosti není, nebo není tak výrazná, jak se jeví.

Nově pak bude přestupkem porušení některých povinností stanovených občanským zákoníkem, např. nesdělení informací před uzavřením smlouvy podle ust. § 1811 či 1820 OZ, jejichž znění byla novelou též upravena.

V občanském zákoníku dochází k úpravě povinností prodávajícího při uzavírání smluv po telefonu – prodávající musí spotřebiteli potvrdit nabídku učiněnou po telefonu bez zbytečného odkladu v textové podobě. Spotřebitel bude nabídkou vázán až poté, co projeví svůj souhlas elektronicky nebo podpisem potvrzení nabídky na listině.

Při nakupování v e-shopech musí prodávající zajistit, aby si spotřebitel byl vědom toho, že se zavazuje k zaplacení. Pokud tak prodávající činí prostřednictvím tlačítka nebo podobného prvku, musí na něm být uvedena jednoznačná informace o tom, že spotřebiteli tímto krokem vzniká povinnost platby – prodávající může použít formulaci uvedenou v občanském zákoníku, tj. „Objednávka zavazující k platbě“, či jinou formulaci stejného významu. Nesplnění této povinnost způsobuje neplatnost smlouvy. Dále byl výslovně stanoven zákaz používání tzv. předem zaškrtnutých políček, na základě kterých by byl spotřebitel povinen k další platbě. Jedná se o situace, kdy prodávající v e-shopu přidá spotřebiteli do nákupního košíku nějaké zboží, aniž by si ho spotřebitel sám vybral.

Nově se prodlužuje lhůta pro odstoupení od smlouvy uzavřené během organizovaných prodejních akcí či při podomním prodeji ze 14 dnů na 30 dnů.

Stanovuje se lhůta pro odevzdání věci spotřebiteli – pokud není ujednán čas plnění, je prodávající povinen odevzdat věc kupujícímu bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů. Nepředání věci v ujednaném čase nebo ve výše uvedené lhůtě je přestupkem.

Novelou se též upravuje znění ustanovení vztahujících se k záruce za jakost tak, aby bylo jednoznačné, že se jedná o jednostranné prohlášení poskytovatele záruky (zejména prodávajícího), kterým se zavazuje poskytnout kupujícímu určité plnění, pokud zboží nebude mít určité vlastnosti, a to nad rámec zákonných práv kupujícího z vadného plnění.

Změny se týkají též odpovědnosti za vady – upřesňuje se formulace zákonné odpovědnosti za vady a vyjasňuje se, jaká konkrétní práva z vadného plnění spotřebiteli náleží, resp. v jakém pořadí může tato práva uplatňovat. Novela stanovuje subjektivní (ujednané) a objektivní (obvyklé vlastnosti věci téhož druhu, které může spotřebitel očekávat) požadavky, pokud jde o soulad zboží se smlouvou. Obdobně je toto upraveno i pro věci s digitálními vlastnostmi, které občanský zákoník nově definuje. Domněnka, že věc byla vadná již při převzetí, se prodlužuje z 6 měsíců na 1 rok. Po tuto dobu je tedy na prodávajícím, aby prokázal, že při převzetí byla věc bezvadná.

S ohledem na rozvoj digitálních technologií novela upravuje též nový smluvní typ, a sice smlouvu o poskytování digitálního obsahu. Spotřebitel má u tohoto smluvního typu v zásadě stejná práva z vadného plnění jako v případě klasické koupě.

AUTOR: ČOI, WWW.COI.CZ

Nebezpečné potraviny – víno (prosinec 2022)

Zdroj: www.potravinynapranyri.cz

Frankovka modrá, odrůdové víno červené suché

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem syntetického aroma. Přídavek syntetického aroma je nepovolený enologický (vinařský) postup. Víno mělo netypickou chuť a vůni po aromatech. Ve víně bylo zjištěno překročení maximálního povoleného množství kyseliny citrónové.

Šarže: Výrobní dávka: L109

Obal: lahev sklo, zátka, záklopka

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Vyrábí: Gold Cuvee s.r.o. Limbach

Místo kontroly: ŠÁRKA PŘÍHODOVÁ, Humpolec (Masarykova 1610, 39601 Humpolec), IČ: 18308473

Země původu: Slovensko

Irsai Oliver, odrůdové víno bílé ze Slovenska, bílé víno polosuché

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem syntetického aroma. Přídavek syntetického aroma je nepovolený enologický (vinařský) postup. Víno mělo netypickou chuť a vůni po aromatech. Ve víně bylo zjištěno překročení maximálního povoleného množství kyseliny citrónové.

Šarže: Výrobní dávka L 112

Obal: lahev sklo, zátka, záklopka

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Stáčírna: Víno Jano

Distributor: Gold Cuvee s.r.o. Limbach

Místo kontroly: ŠÁRKA PŘÍHODOVÁ, Humpolec (Masarykova 1610, 39601 Humpolec), IČ: 18308473

Země původu: Slovensko

Ze zahraničí

Situace na trhu v zemědělství, hodnocení Copa a Cogeca (září–listopad 2022)

Inflace v eurozóně dosáhla v říjnu 2022 nejvyšší hodnoty 10,6 %. Podle Eurostatu vzrostla již v červenci na 8,9 %, což bylo již tehdy považováno za rekord. V eurozóně vzrostla inflace cen potravin na 13,1 % a inflace cen energií na 41,5 %. Světové ceny potravin zůstávají vysoké (o 2 % vyšší než v říjnu 2021), ale u většiny komodit (s výjimkou obilovin) po dosažení maxima v březnu 2022 nadále měsíčně klesají. To se odráží v indexu cen potravin FAO, který v říjnu 2022 dosáhl v průměru 135,9 bodu, což je méně než 160 bodů v březnu 2022.

Přestože jsou ceny potravin vysoké, nekompenzují výrobní náklady evropských zemědělců a zemědělských družstev, které se v posledním roce exponenciálně zvýšily v důsledku drastického nárůstu cen energií a obalů a také problémů s dostupností a cenami hnojiv a strojů. Kromě toho jarní mrazy, velké sucho a obzvláště ničivé napadení škůdci letos vážně ovlivnily výnosy, což vedlo k neúrodě většiny plodin s výjimkou olejnin. Nedostatek dodávek minerálních hnojiv v EU (a rostoucí tlak na jejich ceny) ovlivní také plánované postupy hospodaření s živinami pro vegetační období 2023 a následně vytvoří tlak na výnosy a kvalitu. Kromě toho má dovoz silný dopad na některá odvětví. To platí zejména pro drůbež a vejce, a to jak kvůli největšímu ohnisku ptačí chřipky, jaké kdy bylo v Evropě zaznamenáno, tak kvůli bezcelnímu a bezkvótovému přístupu pro ukrajinské výrobky.

V některých regionech dali zemědělci přednost pěstování ozimých obilovin před pěstováním ozimé zeleniny a zemědělci, kteří provozují jak chov hospodářských zvířat, tak pěstování plodin na orné půdě, se kvůli vysokým cenám krmiv a následkům sucha rozhodli opustit chov hospodářských zvířat a rozšířit produkci plodin na orné půdě.

Zemědělci usilují o dosažení cílů EU v oblasti udržitelnější produkce a spotřeby potravin v EU. Dosažení těchto cílů je však spojeno s náklady a zemědělci a zemědělská družstva v EU jsou již nyní pod velkým tlakem, protože válka na Ukrajině a COVID-19 vedly k narušení trhu a růstu cen vstupů a změna klimatu se stále více projevuje v podobě intenzivního sucha a zvýšeného výskytu škůdců. Pokud chceme zachovat silné evropské zemědělství a vyhnout se outsourcingu naší produkce do třetích zemí, což by znamenalo přesunutí problému udržitelnosti, musí EU naléhavě navrhnout realistické cíle a poskytnout zemědělcům a zemědělským družstvům v EU nástroje a podporu, které potřebují k nalezení účinných a ekonomicky životaschopných řešení, aby těchto nových cílů dosáhli.

Odvětvová analýza: Víno

Podle odhadů sklizně se produkce vína v EU oproti minulému hospodářskému roku (historicky nejnižšímu) mírně zvýší (+2 %), ale stále bude pod pětiletým průměrem. Očekává se, že tři hlavní výrobci (IT, FR a ES) vyprodukují 132 milionů hektolitrů. Výnosy plodin trpěly jednak suchem, jednak mrazem a krupobitím. V prvních devíti měsících roku 2022 se tržby velkých maloobchodníků snížily (přibližně –6 % v objemu a –5 % v hodnotě) v důsledku poklesu spotřeby v důsledku nižší kupní síly a vysoké inflace. V první polovině roku 2022 klesl objem vývozu IT, FR a ES, zatímco situace se zlepšila v případě DE a AT. Výrobní náklady (suroviny, obaly, hnojiva, energie, mzdové náklady) dosáhly neudržitelné úrovně, která se od srpna 2021 ještě zhoršila, zejména v případě cen energií. Pokles prodeje v kombinaci se skokovým nárůstem výrobních nákladů a stagnujícími cenami vína celkově ohrožuje ekonomickou existenci vinařů a vinařství v celé EU a vytlačuje výrobce z odvětví.

COPA-COGECA/JS (KRÁCENO)

Ze zápisu ze zasedání CDG WINE při EK prostřednictvím videokonference dne 10. listopadu 2022

3.1. Situace na trhu s vínem a vývoj obchodu

Útvary Komise představily situaci na trhu. Odhadovaná produkce vína v EU v roce 2022/23 (161 mil. hl) předpokládá mírné zvýšení výnosů oproti produkci 2021/22 (+1 %), ale zůstává pod pětiletým průměrem (–2 %). Všichni pozorovatelé předpokládají ročník 2022/23 velmi dobré kvality.

S odhadovanou produkcí 50,3 mil. hl (stejně jako v roce 2021) by na špici zůstala Itálie, následovaná Francií (44 mil. hl +18 %) a Španělskem (37 mil. hl –7 %). Tyto tři členské státy představují 81 % produkce Unie (IT 31 %, FR 27 % a ES 23 %).

Více než dvě třetiny vyrobených vín jsou jakostní vína (tento podíl zůstává stabilní: 47 % tvoří vína s chráněným označením původu a 22 % vína s chráněným zeměpisným označením). V posledních třech kampaních je patrný trend mírného nárůstu produkce vín s CHOP, CHZO a odrůdových vín, zatímco produkce jednoduchých vín klesá.

Během vinařského roku 2021/22 vývoz vín mimo EU opět překonal rekord. Bylo vyvezeno 32,1 mil. hl vína, tj. +12 % oproti předešlému roku. Na tomto vývozu se podílejí především jakostní vína a jen vína s chráněným označením původu představují více než polovinu vývozu. V hodnotě je to stejné, byl pře-

konán rekord s 17,2 mld. eur. Chráněná označení původu a chráněná zeměpisná označení představují 90 % hodnoty vyvezených produktů. Od srpna/září 2022 však dochází ke zpomalení vývozu.

Zástupci zúčastněných organizací dospěli k závěru, že ziskovost bude v příštím roce velmi obtížná. COPA požádala o přijetí opatření na úrovni EU a navrhla balíček flexibilních opatření (včetně investic, termínů výsadby/obnovy) podobný těm, která byla zavedena v období Covid-19. Komise na závěr vyzvala k obezřetnému přístupu a přijímání rozhodnutí na základě sledování vývoje trhu a požádala členy CDG, aby Komisi nadále poskytovali informace o situaci na trhu.

3.2. Přehodnocení kyseliny metavinné (E 353) v seznamu povolených potravinářských přídatných látek Unie

GŘ SANTE, oddělení E2, vysvětlilo, že v roce 2020 byla Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) v rámci programu přehodnocování schválených potravinářských přídatných látek požadovaného nařízením č. 1333/2008 přehodnocena bezpečnost povolené potravinářské přídatné látky kyseliny metavinné (E 353). Ve svém stanovisku EFSA vydal několik doporučení týkajících se specifikací pro kyselinu metavinnou (E 353) v nařízení č. 231/2012. Následně GŘ SANTE E2 vyzvalo k předkládání údajů, v níž požádalo provozovatele podniků, aby předložili technické údaje potřebné k řešení problémů zjištěných úřadem EFSA. Ve stanovené lhůtě však nebyly obdrženy žádné údaje.

Na základě tohoto nezájmu bylo možné dospět k závěru, že není zájem na tom, aby kyselina metavinná (E 353) byla v EU nadále povolena, a stávající povolení pro její používání jako potravinářské přídatné látky by mělo být ukončeno. V souvislosti s tímto navrhovaným následným opatřením byla provedena cílená konzultace se zúčastněnými stranami. Byla získána zpětná vazba potvrzující zájem na zachování povolení kyseliny metavinné (E 353) v EU se závazkem předložit požadované údaje.

Proto byla výzva k předkládání údajů znovu otevřena s termínem do 30. listopadu 2022. Po uplynutí této lhůty budou předložené údaje zkontrolovány, a pokud budou požadované údaje skutečně předloženy, požádá GŘ SANTE úřad EFSA o posouzení nových technických údajů s cílem ověřit, zda jsou vhodné pro řešení odpovídající změny stávajících specifikací pro kyselinu metavinnou (E 353) v souladu s doporučeními úřadu EFSA během přehodnocení bezpečnosti této potravinářské přídatné látky.

GŘ SANTE E2 rovněž zdůraznilo, že je důležité obdržet údaje v průběhu výzvy k předkládání údajů, a nikoli až v době, kdy je výzva již uzavřena a analýza údajů byla dokončena.

3.3. Aktuální informace o nařízení v přenesené pravomoci o seznamu složek

Komise představila stav prací na nařízení v přenesené pravomoci, které řeší potřeby vyplývající z poslední revize společné organizace trhu, zejména pokud jde o povinnost poskytovat seznam složek v produktech z révy vinné.

Postup, který byl dodržen v rámci jednotlivých kol přípravy návrhu, zahrnoval konzultace za účasti odborníků z členských států EU a konkrétní diskuse na čtyřech zasedáních GREX-Wine ve dnech 29. dubna, 20. června, 27. září a 20. října 2022. Kromě toho Komise obdržela a analyzovala poziční dokumenty od zástupců odvětví a členských států. Návrh textu je dokončen a projde řádným postupem přijímání.

Komise vysvětlila kroky dalšího postupu, které zahrnují kontrolu ze strany právní služby, konzultaci mezi útvary, konzultaci TBT (technické překážky obchodu), mechanismus zpětné vazby od veřejnosti a překlad do všech jazyků EU. Vzhledem k tomu, že nařízení je spojeno s prováděcím aktem, bude následovat hlasování a přijetí prováděcího aktu. Závěrem lze říci, že přijetí by mělo trvat 4,5 až 5 měsíců a zveřejnění by se uskutečnilo po uplynutí dvouměsíční lhůty pro kontrolu.

3.4. Revize systému zeměpisných označení – současný stav

Vystoupilo několik organizací (CELCAA, CEEV, COPA COGECA, EFOW, CEVI). Zatímco k návrhu, který vytváří příležitost přinést odvětví přidanou hodnotu, zazněla pozitivní stanoviska, byly vyjádřeny obavy, že zjednodušení by mohlo vést k byrokratické zátěži (CELCAA). Byl zdůrazněn význam respektování specifik vína (COPA COGECA/CEEV/EFOW/CEVI) a všechny organizace (kromě CEEV) se vyslovily pro obezřetný přístup k zapojení EUIPO a vyjádřily potřebu, aby si Komise ponechala konečnou odpovědnost, jakož i jasnou definici možných rolí EUIPO.

V reakci na přednesené příspěvky zástupce Komise potvrdil, že všechna uvedená témata jsou na programu jednání Rady a Evropského parlamentu. Pokud jde o EUIPO, cílem Komise je minimálně zachovat status quo současné spolupráce při zachování plné odpovědnosti. Pokud jde o specifičnost odvětví vína, Komise je toho názoru, že by tomuto odvětví mohlo prospět spojení sil s ostatními odvětvími zeměpisných označení.

3.8. Revize evropské politiky udržitelného používání pesticidů

Vzhledem k nepřítomnosti příslušných odborníků Komise (GŘ SANTE) byl tento bod programu vyřazen.

3.9. Zdravotní otázky pesticidů ve víně

Dr. G. Mazzi (Mezinárodní společnost lékařů pro životní prostředí, ISDE) přednesl prezentaci, v níž zdůraznil rizika a škody způsobené jak profesní, tak i jinými typy expozice (např. bydlením v sousedství ošetřovaných oblastí) i přímou konzumací potravin a nápojů s pesticidy, a to i ve velmi nízkém množství, neboť jsou primární příčinou rakoviny, ale i dalších poruch (pozornost/hyperaktivita, autismus, obezita, cukrovka, poruchy sexuální diferenciace a plodnosti) v důsledku jejich působení jako chemických látek narušujících endokrinní systém (EDC) a chemických látek narušujících imunitní systém (IDC). Dr. Mazzi rovněž upozornil na problémy při zjišťování poškození zdraví, protože neexistuje metodika pro kontrolu aditivní a synergické toxicity pesticidů přítomných v potravinách.

Kromě cílů snížení používání pesticidů definovaných ve strategii Farm to Fork a zaměření na nejnebezpečnější pesticidy Dr. Mazzi doporučil výrobcům vína, aby EDC a IDC považovali za mimořádně nebezpečné. Jeho zkrácená přednáška je uveřejněna v minulém Vinařském věstníku.

COPA zdůraznila důležitost tohoto tématu a vůli sektoru pokročit v řešení otázek udržitelnosti a zdraví a být partnerem při vývoji vysokých standardů pro zdraví a životní prostředí. Zástupci zdůraznili, že politiky EU v oblasti životního prostředí a zdraví jsou nejpokročilejší a zaručují, že externí potravinářské produkty, včetně vína, jsou často škodlivější než ty domácí. Zdůraznili potřebu rozvíjet výzkum alternativ, včetně molekul odolných vůči chorobám, aby byla zajištěna budoucnost vinic. Rovněž ▸

uvedli, že pokud je odvětví v krizi, bude pokrok pomalejší.

3.10. Aktuální informace o přezkumu politiky propagace zemědělsko-potravinářských produktů EU a roku 2023

AGRI.F.1 poskytl aktuální informace o ročním pracovním programu na rok 2023 a informoval členy skupiny CDG o výsledku hlasování na zasedání společné organizace trhu dne 28. října 2022. AGRI.F.1 rovněž poskytl aktuální informace o přezkumu politiky propagace a informoval členy skupiny CDG, že bylo dokončeno posouzení dopadů a že probíhají interní diskuse týkající se budoucího návrhu. Přesný harmonogram přijetí návrhů nebyl poskytnut. Na závěr prezentace byly uvedeny konkrétní příklady z vlastních iniciativ Komise v oblasti propagace vína, které se nedávno uskutečnily v Austrálii, Mexiku a Jihoafrické republice.

COPA COGECA zdůraznila svůj nesouhlas s jakoukoli „diskriminací/vyloučením" odvětví vína, jakožto klíčového zemědělského produktu, který vytváří důležitou hospodářskou, průmyslovou a sociální síť ve venkovských oblastech a který prochází kritickou fází. CELCAA vyzvala Komisi, aby při sestavování ročního pracovního programu zohlednila tržní trendy, a uvedla, že přidělení rozpočtových prostředků je pro „ekologické produkty" nepřiměřené, a vyzvala ke spravedlivějšímu rozdělení rozpočtu. CEVI poděkovala Komisi za její činnost v oblasti propagace vína v rámci vlastních iniciativ Komise, neboť víno patří k nejvýznamnějším zemědělským produktům vyváženým na třetí trhy.

3.12. Ostatní – hybridní/rezistentní odrůdy v EU

M. Hochereau (INRAE, Francie) představil ucelený přehled současného stavu vývoje a zavádění odrůd révy vinné (PIWI) odolných vůči některým nejvýznamnějším problémům, které mohou omezovat vinohradnictví v současnosti i v budoucnosti, a to v oblasti klimatických změn, životního prostředí a zdraví. Představil podrobný obraz výzkumu a vývoje vinohradnictví v Německu s využitím experimentálních odrůd a poučení z minulosti. Na situaci v Maďarsku, Česku a dalších severních zemích navázal prezentací situace, vnímání a vývoje ve Francii a Itálii. Na závěr M. Hochereau prohlásil, že je třeba vyvážit odolnost, kvalitu a identitu, což je recept na úspěšné zavedení nových odrůd, a zamyslel se nad rozhodnutími, která je třeba učinit v blízké budoucnosti, aby se usnadnilo začlenění těchto odrůd do vinařství. Na závěr byl představen a popsán seznam stávajících experimentálních (PIWI) odrůd.

Účastníci zdůraznili problém sladění nových odrůd s tradicí a pověstí vína. Trvali na tom, že PIWI odrůdy jsou považovány za nástroj pro vývoj a testování odolnosti, který se používá při čtěpování, ale ne při vinifikaci. Zdůraznili také, že je třeba provádět chytrý marketing předkládáním pozitivních argumentů o používání PIWI odrůd.

COPA-COGECA/6. 12. 2022/VYBRAL A PŘELOŽIL J. SEDLO

Rada pro zemědělství a rybolov 12. prosince 2022

Situace na trhu

V návaznosti na ruskou invazi na Ukrajinu ministři jednali o důsledcích pro zemědělské trhy, zejména o dopadech na masivní nárůst cen energií a pohonných hmot, snížení produkce a vývozu hnojiv, rostoucí proces zpracování potravin a logistické problémy. Delegace jednaly o situaci v oblasti hnojiv a jejích dopadech na produkci ozimů a o celkových vyhlídkách na sklizeň v příštím roce, přičemž zdůraznily velmi obtížnou situaci, v níž se nacházejí národní společenství zemědělců, jakož i dopady krize na ceny potravin pro spotřebitele. Diskutovalo se také o možnosti využití krizové rezervy.

Strategické plány SZP

Dne 1. ledna 2023 budou strategické plány SZP právně implementovány, a proto členské státy diskutovaly o aktuálním stavu jejich schvalování a přípravě SZP na národní úrovni, zejména s ohledem na nastavení kontrolních systémů.

Český ministr zahájil debatu uvedením na pravou míru a zdůraznil, že zejména v prvním období jejich implementace musí být EU a domácí instituce velmi pragmatické, otevřené a chápající potřeby zemědělců. Členské státy musí ještě dokončit a schválit právní rámce členských států a zavést informační a kontrolní systémy. Válka na Ukrajině, zvýšení cen energií, nedostatek hnojiv, ceny potravin atd. všechny tyto faktory vedou ke zvýšenému úsilí.

Pro strukturování intervencí byly položeny dvě otázky: Dodržujete časový plán provádění SZP tak, jak jste si jej stanovili? Považujete vzhledem k novým souvislostem ještě za nutné provést nějaké úpravy?

KOMISE: Bylo schváleno 27 plánů (2 pro Belgii a chybí nizozemský, který bude schválen ve středu 14. prosince). Komise plány schválila, protože se domnívá, že odpovídají jejím potřebám. Zemědělci musí být o plánech dobře informováni a musí být také připravena infrastruktura. Podpora příjmů má pokračovat, aby poskytla zemědělcům záchrannou síť; přerozdělovací mechanismy pomohou vyrovnat platby mezi velikostí farem, takže určitého pokroku bylo dosaženo. Rovněž bylo dosaženo pokroku v oblasti podpory mladých zemědělců a generační obměny, jakož i v odvětví environmentální udržitelnosti. Existuje možnost změnit SP (například pomoci zemědělcům při používání hnojiv nebo při výrobě bioenergie na farmách). Je možná jedna změna za rok a tři další za celé období.

Když se členské státy ujaly slova, jednomyslně uvítaly možnost měnit své SP, i když žádný z nich (s výjimkou Bulharska) neuvedl, že je hodlá měnit v roce 2023, ale že je využije v dalších letech. Delegace rovněž požadovaly flexibilitu ze strany Komise, zejména pokud jde o provádění a monitorování plánů.

Zeměpisná označení

Předsednictví informovalo ministry o aktuálním stavu jednání o aktualizaci nařízení o zeměpisných označeních a režimech jakosti v celé EU. Tuto aktualizaci právních předpisů prosadila Komise loni v létě a jejím cílem je aktualizovat celý systém režimů jakosti v EU tím, že se posílí úloha výrobců, Úřadu EU pro duševní vlastnictví se přidělí více pravomocí a vznikne jednotné harmonizované znění v EU. Předsednictví předložilo zprávu o pokroku v legislativním spise nazvaném "Nařízení o zeměpisných označeních a režimech jakosti – současný stav".

KOMISE: Kalendář hlasování v EP je naplánován na březen 2023, proto je klíčové, aby Rada do března přijala obecný přístup, aby se do konce roku 2023 podařilo nalézt dohodu. Komisař se dotkl hlavních otázek, které se týkají tohoto materiálu: Za prvé, pokud jde o zapojení Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO), komisař vysvětlil současné nastavení, podle kterého je EUIPO zodpovědný za prvotní screening a následně má GŘ AGRI na starosti konkrét-

nější analýzu a zveřejnění v Úředním věstníku. Wojciechowski uvedl, že kompromis vzhledem k zachování současného stavu je na dosah. Za druhé, pokud jde o uznávání seskupení producentů, existují v jednotlivých členských státech různé skutečnosti a posílení postavení seskupení producentů je prvořadé: případná administrativní zátěž nepřevýší přínosy, ujistil komisař. Dohoda o společném základu, který umožňuje flexibilitu vnitrostátních subjektů, je řešením na dosah.

Po diskusích se většina ministrů shodla na tom, že EUIPO si ponechá pouze administrativní funkci v systému zeměpisných označení s odůvodněním, že potřebné odborné znalosti má pouze GŘ AGRI (stejné stanovisko hájí i Evropský parlament -ComAgri-). BG, LT, PT, CY, SI, RO, IE, BE, PL, EL, FR, IT, LU se vyslovily proti úloze EUIPO (spíše než správní úloze) při posuzování nových zeměpisných označení. Pouze EE nebylo proti.

Udržitelné používání pesticidů

Ministři jednali o aktuálním stavu revize nařízení o udržitelném používání pesticidů (SUR). Zejména iniciativu, kterou vedlo Polsko a kterou podpořilo mnoho dalších delegací, aby se obrátilo na Komisi se žádostí o nové posouzení dopadů, na němž by bylo založeno nové znění nařízení s ohledem na současnou geopolitickou situaci po událostech na Ukrajině a jejich dopady na zemědělské trhy a zemědělce.

Předsednictví uvedlo toto téma tím, že cíl snížit spotřebu přípravků na ochranu rostlin (POR) je podle F2F prvořadý, chránit planetu a zdraví spotřebitelů. Zdůraznilo však některé body, které bude třeba projednat mezi orgány – v návaznosti na zasedání COREPERu dne 10. prosince –: většina delegací projevila podporu obecnému cíli návrhu, nicméně byly vyjádřeny obavy ohledně povinných opatření, která by měla být uplatňována na vnitrostátní úrovni; většina delegací navrhuje, aby byla zohledněna výchozí situace členských států. Byly posouzeny metody výpočtu a navržena různá alternativní řešení, je třeba projednat „citlivé oblasti" a navrhovaný úplný zákaz používání POR v těchto oblastech. Patnáct členských států proto požadovalo revizi návrhu, která by zohlednila rozměry související s udržitelným rozvojem, potravinovou bezpečností, konsolidací zemědělského sektoru a válkou na Ukrajině.

KOMISE: Pro naplnění nadějí občanů na omezení využívání POR je tento legislativní akt zásadní, nicméně Kyriakides připustil, že se jedná o obtížný a komplikovaný spis, a projevil otevřenost k diskusi. Konkrétnější definice „citlivých oblastí" v návrhu byla doručena již 15. listopadu a žádost Rady o dodatečnou analýzu byla vzata v úvahu, přesto je třeba rozhodnout o následných krocích. Obavy vyvolané válkou na Ukrajině jsou zvažovány, uvedl komisař, a jakmile bude analýza dokončena, bude s nimi Rada seznámena.

Označení na přední straně obalu

Delegace se seznámily s aktuálním stavem diskusí o označování nutričních hodnot na přední straně obalu, zejména po účasti na konferenci „Harmonizované označování na přední straně obalu a jeho dopad na udržitelné označování potravin", kterou uspořádalo české předsednictví 10. Listopadu. Z diskuse na této akci vyplynulo, že nový harmonizovaný systém označování na přední straně obalu musí být založen na vědeckých doporučeních, musí být jasný a nesmí se zaměřovat na konkrétní potraviny. Hrozí riziko přílišného zjednodušení informací, které může vést k tomu, že některé potraviny budou označeny příliš negativně, i když neoprávněně. Diskutovány byly vysoce zpracované potraviny.

KOMISE: Kyriakides uvedl, že tato iniciativa je v souladu s cíli F2F a plánu proti rakovině. V této době Komise dokončuje posouzení dopadů na základě zjištění EFSA, JRC a dalších zdrojů z členských států a zúčastněných stran. Zdůraznila, že návrh bude vycházet ze solidních zdrojů.

Když si vzaly slovo členské státy, Německo vyjádřilo „lítost" nad tím, že na konferenci nebyla pozvána žádná ze zemí, které přijaly Nutri-Score, a uvedla, že „Německo věří, že Nutri-Score splňuje všechny požadavky na jasný, vědecky podložený model nutričního značení a algoritmus ukázal, že se tento systém může použít v souladu s potravinovými a výživovými doporučeními". Delegace Francie následovala německý protějšek v podpoře systému Nutri-Score a společně s BE, NL, LT, LV, EE, FI a AT podpořila jednoduchý a harmonizovaný systém.

Na druhé straně debaty se proti zjednodušeným informačním systémům, které se zaměřují na hodnocení jednotlivých živin bez ohledu na stravu a mají tendenci dávat označenému výrobku hodnotící odstín, postavily především země z jihu Evropy, které se zejména postavily proti Nutri-Score. Itálie uvedla „myslíme si, že potřebujeme odkaz na porce, a také si myslíme, že tyto systémy by měly být dobrovolné", „jsme proti diskriminačním systémům, jako je Nutri-Score", a tvrdila, že „studie, kde tyto systémy fungují již několik let, ukazují, že účinek na boj s obezitou je nulový", a uzavřela vystoupení slovy, že domníváme se, že změna životního stylu potřebuje víc než soubor semaforů". Zástupce Řecka se hlasitě vyjádřil proti systémům, jako je Nutri-Score, které by nepomohly vést spotřebitele ke správné volbě potravin, naopak, jsou pro spotřebitele zavádějící a ovlivňují jejich volbu neadekvátním a příliš zjednodušeným hodnocením. Ministryně Portugalska souhlasila s myšlenkou harmonizovaného systému EU, ale jejím hlavním zájmem je mít systém, který je pro spotřebitele srozumitelnější a založený na vědeckých informacích, který nediskriminuje některé potraviny, „podpořili bychom zvláštní ustanovení nebo výjimky pro výrobky s jednotlivými složkami, jako je olivový olej, a pro zeměpisná označení". Zástupce Kypru se rovněž připojil ke skupině členských států, které jsou proti systémům, jako je Nutri-Score. Ministr Španělska Planas podpořil „dobrovolný systém, ale harmonizovaný na úrovni EU".

AREV, 14. 12. 2022, AUTOR FARM EUROPE/ PŘEKLAD J. SEDLO

Následná opatření k návrhu nařízení o přípravcích na ochranu rostlin

Jak víte, v posledních dnech došlo k vývoji, který znejistil harmonogram a budoucnost navrhovaného nařízení o udržitelném používání pesticidů. Dne 10. prosince loňského roku COREPER schválil rozhodnutí, v němž žádá Komisi, aby do šesti měsíců předložila dodatečné posouzení dopadů, které zohlední kvantitativní dopad návrhu Komise na produkci potravin v Unii, zejména vyčíslením dopadu na výnosy plodin u hlavních druhů rostlinných produktů, přičemž v souvislosti se stanovením vnitrostátních cílů snížení specifické podmínky v členských státech, včetně různých klimatických oblastí. Také měla kvantifikovat dopad zákazu používání přípravků na ochranu rostlin v citlivých oblastech a dostupnost alternativ k přípravkům na ochranu rostlin a potenciálně zvýšené riziko zavlečení a šíření škodlivých organismů

v Unii v důsledku omezené dostupnosti alternativních prostředků ke zmírnění tohoto rizika.

Rozhodnutí bylo formálně schváleno bez rozpravy na zasedání Rady pro energetiku dne 19. prosince. Dne 12. prosince ministři zemědělství prohlásili, že jsou ochotni pokračovat v jednáních během švédského předsednictví a že práce se nezastaví, dokud nebude provedeno dodatečné posouzení dopadů. Proběhlo již mnoho zasedání Rady a pracovních skupin k SUR, ale dosavadní diskuse jsou poměrně obecné. A lze předpokládat, že pokud se Komise rozhodne provést dodatečnou studii, jak požadovala Rada, dojde k faktickému zpomalení pokroku v přípravě dokumentace.

Pokud jde o Parlament, nedošlo k žádnému pokroku. Zatímco Výbor pro životní prostředí již neformálně navrhl časový harmonogram Zemědělskému výboru a vyvinul na něj určitý tlak (COMENVI by chtěl, aby se o zprávě v Komisi hlasovalo do konce července), zpravodajka COMAGRI Clara Aguilera rozhodne o časovém harmonogramu se stínovými zpravodaji ostatních politických skupin a úředníky sekretariátu nejdříve ve druhém lednovém týdnu. Ze společného harmonogramu COMAGRI a COMENVI (který bude schválen oběma výbory) bude zřejmé, zda bude mít Evropský parlament také tendenci čekat na výsledek dodatečného posouzení dopadů, a tím zpomalit postup návrhu.

AREV 20. PROSINCE 2022/AUTOR FARM EUROPE/JS

Prodloužení možnosti používat glyfosát

Prováděcím nařízením Komise (EU) 2022/2364 ze dne 2. prosince 2022, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinné látky glyfosát, byla prodloužena možnost používat tuto účinnou látku do 15. prosince 2023. Důvodem je, že možnost používání této účinné látky měla skončit o rok dříve (15. 12. 2022) a Komise měla do té doby přijmout rozhodnutí buď o jejím zákazu, nebo o schválení. K řádnému posouzení ze všech úhlů pohledu Komise potřebuje delší čas a tak o jeden rok prodloužila dosavadní možnost používání, než vydá definitivní rozhodnutí.

J. SEDLO

Evropa odkládá rozhodnutí o označování potravin

Jeden z italských poslanců Evropského parlamentu uvedl, že toto rozhodnutí bylo vyřazeno z legislativního programu na rok 2023 a je nepravděpodobné, že by bylo znovu projednáno před rokem 2024. Nejnovější zprávu oznámil člen Evropského parlamentu (EP) během národního zasedání zemědělského sdružení Coldiretti v Římě.

WWW.FOODNET.CZ, AUTOR: OLIVE OIL TIMES, 15. 12. 2022

Nový italský ministr zemědělství znovu potvrdil nesouhlasný postoj Itálie s Nutri-Score jako případným budoucím harmonizovaným celoevropským systémem označování potravin

Nově jmenovaný italský ministr zemědělství Francesco Lollobrigida v rámci jednání Rady ministrů zemědělství a rybářství dne 21/11/2022 v Bruselu zopakoval argumenty proti přijetí francouzského systému označování výživových hodnot potravin na přední straně obalu systémem Nutri-Score. Lollobrigida nesouhlasí s tím, aby byl systém Nutri-Score zaveden jako případný budoucí harmonizovaný celoevropský systém označování výživových hodnot potravin. Itálie nadále trvá na tom, že systém poškozuje některé klíčové produkty středomořské stravy a tradiční potravinářské výrobky, ani po změně vlády se tedy stanovisko Itálie nemění.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 5. 12. 2022

Evropský parlament přijal usnesení o prevenci a léčbě diabetu, podpořil zavedení povinného harmonizovaného výživového označování potravin na přední straně obalu i snížení spotřeby vysoce zpracovaných potravin

Evropský parlament schválil dne 23/11/2022 usnesení o prevenci a léčbě diabetu a lepší péči o pacienty s diabetem. V Ustanovení se Evropský parlament věnuje i problematice spotřeby potravin. Parlament zdůrazňuje úlohu zdravé stravy při prevenci a léčbě diabetu 2. typu a zdůrazňuje, že individuální riziko diabetu lze snížit zvýšením spotřeby udržitelně pěstovaných rostlin a potravin rostlinného původu, jako je čerstvé ovoce a zelenina, celozrnné obiloviny a luštěniny. Uvádí rovněž, že je třeba řešit nadměrnou spotřebu masa a vysoce zpracovaných potravin, ale i produktů s vysokým obsahem cukrů, soli a tuků. Parlament podpořil přijetí povinného a harmonizovaného výživového označování na přední straně obalu, které by ale mělo být navrženo s ohledem na solidní a nezávislé vědecké poznatky; podpořil i fiskální opatření, která by měla zajistit, aby čerstvé potraviny (včetně ovoce, zeleniny, luštěnin, luskovin a celozrnných obilovin) byly na vnitrostátní úrovni cenově dostupnější a přístupnější, a to zejména pro spotřebitele s nízkými příjmy. Parlament v ustanovení vybízí členské státy, aby využívaly cenových politik včetně například daňového rozlišení v případě daně z přidané hodnoty a kontroly uvádění na trh s cílem ovlivnit poptávku po potravinách a nápojích s nízkým obsahem nasycených tuků, transmastných kyselin, soli a cukru. Podporuje rovněž revizi ustanovení o omezení reklamy na slazené nápoje a zpracované potravinářské výrobky s vysokým obsahem tuků, soli a cukru.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 5. 12. 2022

Švédsko přebírá od ledna 2023 předsednictví v Radě Evropské Unie, mezi zemědělsko-potravinářské priority si Švédsko zařadilo chráněné značení původu i značení výživových hodnot potravin na přední straně obalů

Švédsko přebírá od ledna 2023 předsednictví v Radě EU po České republice, Radě bude předsedat do konce června 2023. V druhé polovině roku pak převezme předsednictví Španělsko. Švédsko v uplynulém týdnu představilo své priority pro předsednictví, a to včetně priorit pro oblasti zemědělství a potravinářství. Švédsko plánuje monitorovat situaci na zemědělských trzích (v kontextu války na Ukrajině, zemědělských vstupů, možných krizí), reflektovat bude i otázky spojené s obchodem a bioekonomií. Naváže na projednávání o chráněném značení původu u potravin (GIs) i na vyjednávání o změně FADN na FSDN (Zemědělská účetní síť na Zemědělskou datovou síť pro udržitelnost). Mezi hlavní priority švédského předsednictví bude ▸

patřit vyjednávání o informacích poskytovaných spotřebitelům (revize nařízení 1169/2011) se zaměřením na značení výživových hodnot na přední straně obalu potravin. Pokračovat bude i ve vyjednávání o udržitelném používání pesticidů, nových genomických technikách, udržitelném obhospodařování lesů a směrnici o průmyslových emisích. Věnovat se bude i problematice obalů a obalových odpadů a podpoře oběhové ekonomiky.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 18. 12. 2022

OIV s novým kodexem a usneseními

V průběhu 43. kongresu OIV, který se konal v listopadu loňského roku v Mexiku, bylo přijato 35 nových rezolucí. Doporučení v oblasti vinařství, enologie a bezpečnosti a ochrany zdraví jsou považována za mezinárodní standardy. Enologická komise OIV přijala 24 rezolucemi většinu doporučení jednotlivých pracovních skupin OIV na posledním kongresu. Například za určitých podmínek mohou být v moštu a víně použita rostlinná vlákna ke snížení reziduí přípravků na ochranu rostlin, nově byly definovány limity pro ošetření vína arabskou gumou, byl přijat nový kodex správné vinařské praxe, jehož cílem je zabránit změnám vín způsobeným kvasinkami Brettanomyces. Taniny se v revidované charakteristice dělí do dvou tříd: hydrolyzovatelné (např. z kaštanového a dubového dřeva) a kondenzované (proanthokyanidové; např. z hroznů, slupek a semen). Prášek celulózy jako pomocná látka může umožnit lepší odplynění oxidu uhličitého na začátku fermentace, a tím zkrátit počáteční fázi kvašení. Kromě toho byl Mezinárodní kodex enologických postupů OIV rozšířen o několik rezolucí. Například byla revidována klasifikace CO2 jako přídatné látky nebo pomocné látky (v závislosti na enologickém cíli).

Po čtyřech letech práce představili odborníci z oddělení vinohradnictví svou definici „funkční“ biodiverzity ve vinicích. Přístup funkční biodiverzity se zaměřuje na konkrétní zohlednění a ochranu biodiverzity v každodenní práci. To zahrnuje například začlenění ekologických struktur (živé ploty, lesy, suché kamenné zídky, pokryv půdy atd.), které podporují biologickou rozmanitost. Další nové usnesení oddělení vinohradnictví slouží jako vodítko pro výpočet skleníkových plynů pro podniky a produkty v odvětví vína. To má umožnit konzistentní mezinárodní komunikaci o uhlíkové stopě na různých úrovních vinařského průmyslu.

Oddělení zdraví a vinařství OIV aktualizovalo několik doporučení týkajících se potenciálně alergenních látek, jako jsou například čiřicí látky na bázi živočišných bílkovin. Na vypracování doporučení OIV se podílí přibližně 600 vědců a odborníků z celého světa. Ačkoli OIV nemůže vydávat právní předpisy, její normy a standardy jsou významné pro mezinárodní obchod s vínem a vinařskými produkty. EU se zavázala, že se bude ve velké míře opírat o doporučení OIV týkající se enologických postupů a analytických metod v odvětví vína. Usnesení OIV se proto víceméně přímo promítají do evropského vinařského práva.

DER WINZER/20. 12. 2022/JS

Evropská komise plánuje předložit legislativní návrh na zákaz vývozu pesticidů zakázaných v Evropské Unii, a to do konce roku 2023

Evropská komise podle informací evropských médií plánuje do konce roku 2023 předložit legislativní návrh, který by měl zakazovat vývoz pesticidů, které jsou už v Evropské Unii zakázány používat. Přestože je v EU používání některých pesticidů, například neonikotinoidů, zakázáno, stále je povolena jejich výroba za účelem vývozu do třetích zemí. Do Unie se tak mohou dostávat komodity nebo potraviny, které obsahují rezidua v EU vyrobených zakázaných pesticidů, které byly k produkci použity ve třetích zemích. S plánem Komise ale nesouhlasí producenti pesticidů včetně evropské organizace CropLife Europe. V EU zakázané pesticidy se do třetích zemí podle CropLife Europe vyvážejí z dobrých důvodů, například kvůli ochraně plodin před chorobami, které se v Evropské Unii nevyskytují.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU

Podle Evropského statistického úřadu v posledních patnácti letech klesl počet zemědělských podniků a navýšily se obraty potravinářského průmyslu

Evropský statistický úřad Eurostat zveřejnil dne 07/12/2022 zprávu nazvanou „Klíčová data v potravinovém řetězci“, ve které uvádí statistiky k farmám, zemědělcům, zemědělské produkci, cenám atd. Podle výsledků statistik od roku 2005 do roku 2020 klesl počet zemědělských podniků o 37 %, zatímco plocha využité zemědělské půdy zůstala zachována. Většina zaniklých farem byla menších jak 5 hektarů. V těchto patnácti letech se navíc stále mění typ farem, ze smíšeného hospodářství (chov zvířat i produkce plodin) je pozorovatelný přesun pouze k pěstování plodin. Převažující smíšené hospodářství si zachovalo pouze Nizozemí a Malta. Počet podniků zaměřených na obchod s potravinami a nápoji se od roku 2011 nezměnil, obrat se však zvýšil o 459 miliard EUR a přidaná hodnota vzrostla o 35,5 %.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 11. 12. 2022

Registrace nizozemského CHOP „De Voerendaalse Bergen“

V Úředním věstníku EU C 444 z 23. 11. 2022 vyšlo oznámení EK 2022/C 444/09 o registraci CHOP De Voerendaalse Bergen v Nizozemsku pro výrobu vína a jakostního šumivého vína. Minimální skutečný obsah alkoholu je stanoven v rozmezí 9,5 až 11,0 % obj., v závislosti na druhu výrobku. Maximální výnos z hektaru je stanoven na 55–85 hektolitrů, podle odrůdy. Odrůd je celkem 9, z toho 2 PIWI – Monarch a Solaris. Modrý Monarch má stanoven maximální výnos 75 hl/ha, bílý Solaris 55 hl/ha. Celková plocha nového CHOP činí přibližně 900 ha a nachází se v okolí města Voerendaal.

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EU C 444 Z 23. 11. 2022, JIŘÍ SEDLO

Změny v odrůdové skladbě francouzského chráněného zeměpisného označení „Vicomté d'Aumelas“

V Úředním věstníku EU C 469 z 9. 12. 2022 vyšlo oznámení EK 2022/C 469/10 o změnách v CHZO „Vicomté d'Aumelas“. Do seznamu odrůd vybraných k výrobě vína s chráněným zeměpisným označením „Vicomté d'Aumelas“ bylo doplněno těchto 17 (PIWI)odrůd: Artaban N, Bronner B, Cabernet blanc B, Cabernet Cortis N, Floreal B, Johanniter B, Monarch N, Muscaris B, Pinotin N, Prior N, Sa-

phira B, Sauvignac B, Solaris B, Soreli B, Souvignier gris B, Vidoc N, Voltis B. Důvodem je jejich vyšší odolnost vůči houbovým chorobám, ale také to, že jsou lépe přizpůsobeny změně klimatu. Tyto odrůdy odpovídají profilu vín s tímto CHZO. Současně ze seznamu odrůd vybraných k výrobě vína s CHZO „Vicomté d'Aumelas" bylo vyjmuto 19 odrůd, které již nejsou ve vinicích zastoupeny.

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EU C 469 Z 9. 12. 2022, JIŘÍ SEDLO

Velká investice ve švédském Kullabergu – nové vinařství pro 100 000 lahví

Ještě během sklizně hroznů byla slavnostně otevřena nejvýznamnější investice do výroby vína ve Skandinávii – nové vinařství Kullabergs Vingård s kapacitou 100 000 lahví ročně. „Nápoje jsou důležitou součástí skandinávské gastronomie a je důležité, že máme lidi, kteří se odváží investovat a tvrdě pracovat", řekla guvernérka Anneli Hulthénová, která přestřihla modrožlutou pásku. Budova, která se plánovala od roku 2017 a jejíž stavba začala přesně před dvěma lety, připomíná typický čtyřúhelník místní farmy a stejně jako vše ostatní v podniku je zaměřena na životní prostředí. S konstrukcí z lepeného dřeva a stěnami z masivního dřeva splňujeme naše požadavky na udržitelnost, řekla architektka Paulina Berglundová, která je spolumajitelkou společnosti Kullabergs Vingård. Rozšíření podniku bylo nezbytné vzhledem k rostoucímu zájmu o švédské víno. Velká poptávka je ze strany gastronomie – sedm michelinských restaurací má vína společnosti, a velký zájem je i ze strany návštěvníků.

Vinařství bylo slavnostně otevřeno v pátek 21. října. Následující den byly dovezeny poslední letošní hrozny do nové budovy. Úroda byla pěkná a dobré kvality, i když jaro bylo chladné a větrné. Většinou pěstují odrůdy Solaris, Souvignier gris a Muscaris, ale první letošní sklizeň Pinotu Nova a Cabernetu noir vypadá slibně. Švédsko se zatím zaměřuje na bílá vína, protože u modrých hroznů bylo obtížné dosáhnout příjemného chuťového profilu. S novou generací odrůd PIWI se však nabízejí další možnosti. Kullabergs Vingård v regionu Skåne je se 14 hektary jedním z největších švédských producentů vína. Pěstují pouze PIWI odrůdy a mají zkušební vinici s přibližně 20 odrůdami, aby zjistili, co se osvědčí. Sklizeň v roce 2021 přinesla 30 000 lahví – s novým vinařstvím je možné připravit třikrát více vína.

Problémem, který zaměstnává všechny švédské producenty vína, je prodej přímo z vinařství. Dnes není dovoleno prodávat vlastní víno přímo spotřebitelům – musí jít přes Systembolaget, švédský alkoholový monopol. O této otázce se však diskutuje již mnoho let a po posledním kole konzultací vypadá situace jasněji, než tomu bylo dlouhou dobu předtím.

LENA SARNHOLMOVÁ/18. 11. 2022/JS (CELÝ ČLÁNEK V ANGLIČTINĚ JE NA ADRESE: HTTPS://PIWI-INTERNATIONAL.DE/2022/11/BIG-INVESTMENT-AT-KULLABERG-NEW-WINERY-FOR-100-000-BOTTLES/#MORE-9680)

Ocenění „Vín budoucnosti"

Start-up „Zukunftsweine" (Vína budoucnosti) se ještě před koncem prvního roku svého založení stal jedním z 15 vítězů Německé ceny za udržitelnost 2023. Na toto renomované ocenění za udržitelnost bylo předem podáno více než 1 000 žádostí. Spoluzakladatelka hnutí Hanneke Schönhalsová uvedla: „Klimatická krize se týká nás všech, chceme a musíme změnit vinařství. Čím více vinařů vysadí révu budoucnosti, tím větší bude efekt pro větší udržitelnost. Pro budoucnost vinařství v Německu postupujeme inovativním a průkopnickým způsobem."

Hnutí, které vzniklo na konci roku 2021, se zasazuje o větší ochranu klimatu ve vinařství. „Vína budoucnosti" jsou získávána z PIWI odrůd s velkou vlastní odolností. Pěstování révy vyžaduje velké množství prostředků na ochranu rostlin, při jejichž aplikaci se uvolňuje velké množství CO2, například při jízdě traktorem. Existují nové, udržitelné odrůdy révy vinné, které jsou přirozeně odolnější, takže potřebují méně ochrany rostlin. Tím se chrání životní prostředí. Hnutí „Vína budoucnosti" se zasazuje o to, aby se co nejvíce těchto vinic začalo pěstovat, a tím se svět vína stal udržitelnějším. Díky nim vinaři mimo jiné ušetří až 80 procent postřiků a CO2. Kromě toho se spotřebuje méně vody, šetří se půda a zvyšuje se biologická rozmanitost na vinici. Zúčastnit se mohou všichni vinaři, kteří pěstují révu budoucnosti.

Německá cena za udržitelnost je ocenění za nejlepší výsledky v oblasti udržitelnosti v podnikání, komunitách a výzkumu. Dne 1. prosince bylo v Düsseldorfu oceněno 15 vítězů za výrobky, systémy a služby, jejichž řešení zvláštním způsobem podporuje udržitelnost.

DDW/7. 12. 2022/JS

Bordeaux bije na poplach

Vinaři v Bordeaux vyšli do ulic, na rozsáhlé demonstraci 6. 12. 2022 upozorňovali na alarmující podmínky vinařských podniků v Bordeaux. Požadují dotované klučení vinic a sociální plán. Jejich požadavky jsou jasné: „klučit abychom zachránili životy"; „máme tolik dobrého vína a žádný chléb k jídlu". Vinařské odvětví v Bordeaux se dlouhodobě potýká s poklesem prodeje, mimo jiné kvůli klesající poptávce spotřebitelů po červených vínech doma i v zahraničí. Přibližně 85 % vinic regionu Bordeaux je určeno k produkci červených vín.

První požadavky na klučení existují již od roku 2019, ale odborové organizace Bordeaux a Bordeaux Supérieur je odmítly. V důsledku dalších, částečně masivních propadů prodeje během kovidové krize, poklesu čínského trhu a amerických sankčních cel byly požadavky obnoveny v roce 2020. Na jaře 2022 se přidala hospodářská krize a tehdejší prezident profesního sdružení Bordeaux (CIVB) Bernard Farges podpořil naléhavou potřebu klučení a ustanovil k tomu komisi vinařů. Současný prezident Allan Sichel v tom nyní pokračuje a žádá vládu o finanční podporu na vyklučení 10 000 hektarů vinic.

Sichel zdůraznil: „Náklady na vyklučení jsou vysoké (asi 2 000 eur na hektar). Pro ty, kteří své vinařství zavřou, by státní dotace fungovala jako „národní sociální plán", ostatním by mohla pomoci převést jejich půdu pod vinicemi k jinému využití." Od reformy zemědělské politiky v roce 2008 však Evropa již nedotuje klučení, takže francouzský stát nemůže vinařům z Bordeaux poskytnout kompenzace, poznamenal prezident. „V současné době 10 % obchodu funguje špatně, 10 % vinic, produkce a vinařů má obrovské potíže," zdůraznil prezident, „to odpovídá 500 vinařům, kteří jsou zoufalí a bez naděje. Vinaři proto požadují státní podporu ve výši 10 000 eur/ha. Pro srovnání: v roce 2006 ▸

obdrželi producenti dotaci ve výši 15 000 eur/ha, tehdy ještě z EU.

WEINWIRTSCHAFT/6. 12. 2022/JS

Primitivo di Manduria se státní páskou

Od 1. ledna 2023 musí být všechny lahve Primitivo di Manduria DOC a Primitivo di Manduria DOC Riserva opatřeny státní páskou. Číslovaná páska na hrdle lahve je vyrobena v Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato, italské státní bezpečnostní tiskárně a mincovně, a je stejně odolná proti padělání jako bankovky. Páska zaručuje úplnou sledovatelnost vína od vinice až po lahvování. Slouží jak k ochraně spotřebitele, tak ke kontrole trhu. U vín s označením DOCG je jeho použití předepsáno zákonem, u vín DOC se zavádí dobrovolně.

Žádost o povýšení DOC Primitivo di Manduria na úroveň DOCG byla v červnu 2022 stažena a odložena, ale pro zavedení státní pásky se podařilo dosáhnout konsenzu správní rady. Díky pásce chce konsorcium chránit Primitivo di Manduria především před padělaním doma i v zahraničí. Jeden z druhů vín této apelace již má status DOCG: Dezertní víno Primitivo di Manduria dolce naturale bylo v roce 2010 prvním apulijským vínem DOCG.

DDW/8. 12. 2022/JS

Burgundská „Cité des Climats et vins“ se na jaře otevřou

Burgundsko oznamuje otevření nových „Cité des Climats et vins de Bourgogne“ na jaře 2023. Vinařská centra, která se rozkládají na třech místech, se návštěvníkům otevřou postupně dva roky po zahájení výstavby: V Mâconu 25. března 2023, v Chablis 1. dubna a v Beaune 13. května 2023.

Cílem Cité des Climats je představit široké veřejnosti historii, kulturu a dědictví burgundského vinařství a zdůraznit velkou rozmanitost a bohatství burgundských vín. Podobně jako v Cité du Vin v Bordeaux by se návštěvníci, od amatérů po znalce, měli dozvědět více o práci na vinicích, vinifikaci, ale také o klimatu, která jsou v Burgundsku jedinečná a v roce 2015 byly zapsány na seznam světového dědictví UNESCO. Tato tři města tvoří jižní bránu vinařské oblasti s Mâconem a severní bránu s Chablis, Beaune je považováno za hlavní město burgundských vín. Očekává se, že jejich existence dále podpoří cestovní ruch.

WEINWIRTSCHAFT/30. 11. 2022/JS

Třetí víno z Château Lafite Rothschild

Château Lafite Rothschild, Premier Cru Classé, uvedlo na trh nové víno „Anseillan“. Jedná se o třetí víno v portfoliu tohoto luxusního vinařství a zároveň o třetí víno – po „Château Lafite Rothschild“ a „Carruades de Lafite“, přičemž druhé jmenované bylo poprvé uvedeno na trh na konci 19. století. První vydání Anseillanu je z ročníku 2018, který připomíná 150. výročí převzetí Château Lafite rodinou Rothschildů v roce 1868. Cuvée je složeno ze 48 % z Merlotu, 39 % z Cabernetu Sauvignon a 13 % z Petit Verdot. „Počátky projektu sahají do roku 2014, kdy tým Lafite pracoval na cuvée. Začínalo se pomalu, zpočátku se vyrábělo jen několik set lahví magnum ročně,“ uvedla Saskia de Rothschild, generální ředitelka Domaines Barons de Rothschild. Po každém ročníku pak plnili lahve a čekali na vývoj – výsledkem bylo uvedení ročníku 2018 na trh. Stejně jako ostatní vína, Anseillan pochází z AOP Pauillac. Koncová cena pro spotřebitele (gastronomie) se pohybuje mezi 100 až 120 eur.

WEINWIRTSCHAFT/1. 12. 2022/JS

Rostliny a květiny na vinici ovlivňují vůni vína

Rozmarýn, růže, fialka nebo blahovičník (eukalyptus) – mnoho vůní, které lze vnímat ve sklenici vína, pochází ze světa rostlin. Španělská studie prokázala, že tyto tóny skutečně pocházejí z rostlin, které rostou v blízkosti vinice. Jedinečnost vína ovlivňuje několik faktorů, především odrůda révy, půda, mikroklima a podmínky prostředí na vinici. Odrůdu lze pěstovat i na jiných místech, ale kombinace mikroklimatu, půdy a prostředí vytváří pro každou vinici jedinečné podmínky. Vliv převládajícího druhu dolprovodných rostlin na vlastnosti vína byl však dosud zkoumán jen málo.

V rámci španělského projektu byly z celkem 168 rostlin vydestilovány extrakty, které byly pomocí plynové chromatografie porovnány se 73 aromatickými sloučeninami z odpovídajících vín ročníků 2020 a 2021. K těmto 73 sloučeninám patří norisoprenoidy ionon a damascenon, které mají květinovou a ovocnou vůni, například po fialkách, jablkách a švestkách, a vyskytují se v aromatických rostlinách. Ve vínech byly nalezeny také terpeny, jako je terpienol, které se vyskytují v rozmarýnu. Aromata identifikovaná ve vínech a nalezená v rostlinách zahrnují terpeny, jako je terpienol s citrusovým aroma, fenoly, jako je eugenol s kořeněným aroma, a polymerní kaptany, jako je merkaptopentanon s bylinným aroma zimostrázu. Tyto výsledky byly doplněny senzorickou analýzou vín.

Projekt ukázal, že mezi vůněmi rostlin a vůněmi vín existují podobnosti. Rostlinné druhy jsou tedy součástí terroir a vinaři by je měli studovat a chápat, protože ovlivňují charakter vína. Podle výzkumníků tak studie vytváří základ pro rozšíření konceptu terroir tím, že uznává doprovodné rostliny v prostředí vinice jako faktor kvality a přidané hodnoty pro víno.

DER WINZER/15. 12. 2022/JS

Spojené arabské emiráty: Abú Dhabí začíná testovat donáškové drony

Tři emirátské společnosti spojily síly a zkouší spustit používání dronů pro donášky drobného zboží na území hlavního města. AD Ports Group, Emirátská poštovní společnost a SkyGo, začínají testovat donášky dokumentů mezi jednotlivými pobočkami emirátské pošty. Součástí testů v dalším stádiu bude také donáška jídel a zdravotnického materiálu.

Jako hlavní výhody použití dronů uvádějí firmy rychlost, udržitelnost a možnost lehkého sledování pohybu. Do konce roku 2022 budou zmíněné firmy prezentovat výsledky testů a zároveň plánují obyvatele metropole seznámit se svým plánem reálného využití v příštím roce. Jako jediný možný problém, který může stát v cestě plnému spuštění projektu, vidí firmy nutnou certifikaci a povolení od místní vlády. Nicméně zapojení dvou velkých státních podniků do testovacího období částečně zaručuje, že by to komplikace být nemusela.

Jako po celém světě, je i v SAE donášková služba extrémně populární. Z osobních zkušeností si dovolím říct, že většina obyvatel službu využívá téměř každodenně. Je to především díky velmi nízkým nákladům a obrovskému počtu roznáškových firem a řidičů. Je ale otázkou, jestli jde o pozitivní příklad. Donášková služba je levná nejen díky nízkým příjmům řidičů, ale především díky levným pohonným hmotám. Pro zemi, jejíž strategií je se prezentovat jako velmi uvědomělá a rozvinutá s velkým zaměřením na udržitelnost a snižování negativních dopadů na svět, by bylo využití dronů určitě ekologičtější.

Ve světě nicméně nejde o žádné prvenství. První donášky za použití dronů byly zavedeny v USA a Izraeli.

Lukáš Zamrzla, Zemědělský diplomat velvyslanectví ČR v Abú Dhabí, e-mail: lukas_zamrzla@mzv.cz

Nová studie vyvrací výsledky předešlých studií, které dávaly do souvislosti spotřebu červeného masa a výskyt onemocnění včetně rakoviny či srdečních chorob

Vědci z Institutu pro měření a hodnocení zdraví (IHME) Washingtonské univerzity podrobně prozkoumali desítky let výzkumu zaměřeného na konzumaci červeného masa a jeho souvislostí s různými zdravotními následky, vědci rovněž formulovali nový systém hodnocení, který by měl informovat o zdravotních rizicích spotřeby červeného masa. Desítky studií již léta dávají do souvislosti konzumaci červeného masa s výskytem zdravotních problémů včetně srdečních chorob, mrtvice, či rakoviny. Podle nové studie, kterou realizovali vědci z institutu IHME, mají ale téměř všechny realizované studie řadu metodologických omezení. Téměř všechny výzkumy byly pouze pozorovací, není tedy možné přesvědčivě určit příčinnou souvislost mezi konzumací červeného masa a vznikem některého ze jmenovaných onemocnění. Většina studií podle IHME rovněž pracuje s proměnnými, které jsou matoucí nebo zavádějící. Vědci z institutu IHME ve své studii zjistili pouze slabé důkazy o tom, že by konzumace červeného masa mohla souviset s výskytem některých druhů rakoviny (tlusté střevo, konečník, rakovina prsu), cukrovkou 2. typu a ischemickou chorobou srdeční – a to pouze v míře 0 – 15 % pravděpodobnosti, že při konzumaci červeného masa dojde ke změně zdravotního stavu. Vůbec žádné souvislosti pak neprokázali u konzumace červeného masa a mrtvice (0 %).

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 28. 11. 2022